

Nr 243.

Av herr **Andersson, Verner**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående reglering av den årliga lästiden vid folkskolan m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 149 har framlagts förslag angående reglering av den årliga lästiden vid folkskolor. Därvid har även anvisats vissa anordningar, som avser en förstärkning av undervisningen vid de två- eller flerklassiga undervisningsavdelningarna, i de fall vissa förutsättningar härför föreligger. Dessa förstärkningsanordningar upptager bland andra en differentiering av lästiden och uppdelning av undervisningsavdelning vid B2, B3, D1 skolorna, samt vid samtliga småskolor av b-formen.

Denna möjlighet till förstärkning av de svagare skolformerna, tar givetvis närmast sikte på att åstadkomma en välbehövlig förbättring av landsbygdens skolformer, där dessa svagare skolformer förekomma i stor utsträckning, och ofta därtill en kortare lästid. Det må här erinras att de på landsbygden ofta förekommande långa skolvägarna, de otillfredsställande näringsförhållanden varunder barnen ofta har att leva under skoltiden, samt behovet av att kunna utnyttja de äldre barnens arbetskraft vid småbruken under den bråda arbetstiden, gör att en generell utsträckning av lästiden till den i städerna vanligast förekommande 39 veckorna icke kan anses tillrådligt, vare sig med hänsyn till omtanken om barnens fysiska som andliga prestationsförmåga och välbefinnande som till förefintliga sociala förhållanden.

Med hänsyn härtill äro de i propositionen föreslagna anordningarna att hälsa med största tillfredsställelse. Där man varit i tillfälle pröva liknande förbättringar inom folkskolan har det klart ådagalagts i vilken hög grad man därmed kunnat effektivisera undervisningen och för barnen åstadkomma bästa möjliga resultat av deras skolgång.

Det är emellertid att beklaga att denna differentiering av lästiden och uppdelning av lärareavdelning enligt propositionen icke har utsträckts att omfatta även B1 skolorna, vilket föreslagits av såväl skolöverstyrelsen som vissa domkapitel och ett flertal organisationer. Det är ju så att på landsbygden förekommer i stor utsträckning B1 skolorna jämsides med skolorna av B2, B3, D1 formen inom samma skoldistrikt. Det är ju självklart att de förutsättningar, nämligen långa skolvägar, stort elevantal, och övriga sociala förhållanden, som enligt propositionen skall vara förhanden, för att dessa förstärkningsanordningar får tillgripas, kan förefinnas i lika hög grad vid B1 skolorna som de övriga skolformerna. Visserligen har en lärare i B1 skolorna färre klasser att undervisa än vad som är fallet i B2 formen, men det är ju dock 2 och 3 klasser som han samtidigt skall ägna sig åt

och då möjligheten till en uppdelning av lärareavdelning inom samtliga småskolor av b-formen har föreslagits med sina två klasser, synes knappast några skäl ha förelegat att ställa B1 skolorna utom den möjlighet till en effektivare undervisning som förslaget innebär.

Därtill kan fogas den erinran att med införandet av ett sjunde skolår, blir fortsättningsskolan 1-årig, varför det är nödvändigt att en del av fortsättningsskolans kursmoment måste genomgå i folkskolorna, om icke de med det sjunde skolåret åsyftade förbättringarna av folkskoleundervisningen till en del skola förfelas. För att möjliggöra upptagandet av vissa av fortsättningsskolornas ämnen inom folkskolans samtliga B-former, är naturligtvis den föreslagna anordningen av mycket stort värde. Även ur denna synpunkt kan det knappast vara välbetänkt att ställa B1 skolorna utan möjlighet att vid behov tillgripa de föreslagna förstärkningsanordningarna.

Med hänvisning till vad som sålunda anförts hemställes,

att riksdagen vid behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 149 angående reglering av den årliga lästiden m. m. vid folkskolor måtte besluta, att differentiering av lästiden och uppdelning av lärareavdelning inom skolor med två- eller flera klasser måtte omfatta även skolorna av B1 formen.

Stockholm den 14 mars 1939.

Verner Andersson.
